

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

15.10.2012 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал](#)

✓ Изстрел в десния крак на ГЕРБ

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/10/12/1924738_izstrel_v_desniia_krak_na_gerb/

120 милиона лева. Това се оказва цената на ГЕРБ, за да изостави дясната си заявка и да премине в полето на лявата икономическа реторика. Изненадващият завой беше взет със свирене на гуми, без почти никакво предупреждение, след като правителството обяви, че ще предложи на парламента да въведе данък върху лихвите по депозитите. Сред основните аргументи на управляващите (включително Симеон Дянков) бяха, че така е "справедливо" и че тази мярка е насочена към "богатите".

Реакцията на новия данък обаче беше повече от свирепа. Недоволството излезе далеч извън малката група на хора с големи влогове и в момента нанася доста сериозни политически щети на ГЕРБ. Не е като реакцията да не можеше да се предположи. Още когато се разбра за идеята преди две седмици (преди да бъде официално отречена), отзивите не бяха ласкави.

Причината за сериозното недоволство не е толкова в самата идея. Новият данък наистина няма да промени нищо кой знае колко сериозно - никой няма да загуби много пари, нито ще се случи нещо катастрофално. Ропотът срещу идеята се случи, защото тя дойде в момент, когато недоволството към управляващите достигна пикови стойности. Според последните социологически проучвания голяма част от българите се чувстват все по-бедни и съответно все по-недоволни от икономическата политика на правителството. А изземването на допълнителен доход, бил той и минимален (целият ефект за бюджета се изчислява на 120 млн. лв. догодина, или средно малко над 16 лв. на човек), допълнително изостря негативното отношение.

"Последното ни изследване показва, че хората вече имат много ниска степен на търпимост към затягането на коланите и такова решение би имало негативен ефект за ГЕРБ. Но в каква степен този ефект ще е негативен зависи от структурата на влоговете", обяснява Станислав Стоянов от "Алфа рисърч". Според Геновева Димитрова от същата компания предложението за нов данък (ако бъде въведено) ще бъде още един фактор за ерозия на доверието към управляващите. "От една страна, българинът традиционно реагира негативно на думата данък - още повече на въвеждането на нов данък в условията на икономическа криза. Отрицателната реакция ще бъде още по-силна, ако данъкът бъде въведен без минимален необлагаем праг, защото така ще бръкне в джоба на дребните вложители, за които лихвите по депозитите им са по-скоро компенсация на инфлацията, отколкото печалба", смята тя.

За над три години на власт ГЕРБ се доказа като партия, която избягва да се конфронтира с общественото мнение, и ако знаеше колко много подобни коментари ще събере идеята за нов данък, едва ли щеше да я предложи точно преди изборите. Аргументите по същество са, че идеята е принципна и предвид нашата система на плосък данък с ниски ставки е справедлив.

Една част от управляващите мотивираха предложението съвсем откровено с необходимостта от средства за увеличаване на пенсиите и минималната работна заплата следващата година, т.е. взимаме от "богатите" и даваме на нуждаещите се. Тук обаче ефектът е трудно да се предвиди - причината е, че до голяма степен тези, на които ще даде, и тези, от които ще вземе, са едни и същи хора и това донякъде се вижда от структурата на депозитите - две трети от тях са под 1000 лв. Така, без дори да се усети, ГЕРБ с лявата си ръка се прицели в десния си крак.

Предложението за новия данък не се случи по класическата схема, която предполага предварително обсъждане и анализ на плюсовете и минусите от него. Вместо това избирателите бяха поставени пред свършен факт и разбраха за новия данък едва след като той беше одобрен от правителството. И ако това може да се оправдае с това, че широката публика никога не приема вдигането на данъци, изключването на експертите (БНБ, банкерите и независимите икономисти научиха от медиите за идеята) вече е проблемно. Няколко седмици преди това Министерството на финансите първо потвърди, а след това отрече, че се мисли върху идеята. Сега председателят на бюджетната комисия към парламента Менда Стоянова обясни, че ако данъкът бъде отхвърлен, ще трябва да бъде променена и приходната, и разходната част на бюджета, т.е. излиза, че сметката вече е включвала и този нов приход.

"Може би някой ден тази мярка трябваше да бъде приета, но не в сегашната политическа и икономическа среда. Със сигурност тя ще се превърне в още една предпоставка за увеличение на наказателния вот", казва Живко Георгиев от "Галъп".

Не е изключено и това да е и някаква нова подобрена версия на оттренирания медиен тест на управляващите около идея, само че повторена два пъти. Показателно е мълчанието на премиера Бойко Борисов по темата.

Извън емоциите проблемът е малко по-дълбок. Въвеждането на новия данък показва каква е цената на три години говорене и много малко свършено от обещаните реформи. Защото те така и не се състояха (с много малки изключения). Без промени на все по-неефективните публични сектори обаче те ще продължават да стават все по-капиталоемки и все по-некачествени. Проблемът е, че погледът на политиците ни стига до хоризонта на един мандат. Ако непопулярните мерки постоянно се прехвърлят към следващия кабинет, а той на свой ред не ги провежда с надеждата, че ще успее да

закърпи положението и без тях, облагането на лихвените доходи ще е най-малкият проблем. И все пак той си има своите чисто икономически доводи за и против.

МИНУСИ

По-бавен растеж. Икономистите са единодушни, че най-големият и дългосрочно негативен ефект от въвеждането на данък върху лихвените доходи от депозити ще е по-нисък потенциал за растеж на икономиката. Логиката е следната: в основата на ниските доходи и следователно на изоставането на страната в процеса на настигане на по-богатите държави членки е ниското ниво на наличен капитал в икономиката. Затова и данъчната система на България е създадена с идеята да стимулира натрупването на капитал – хората да работят повече и да спестяват, а тези пари да се използват за инвестиции. Преди кризата в страната влизаха огромни капитали отвън, сега обаче те намаляха, но започнаха да се създават стимули за увеличаване на вътрешните спестявания в икономиката.

"Смята се, че ако процесът на привличане на инвестиции продължи достатъчно бързо и дълго, производителността ще се доближи до тази на развитите икономики, като по този начин ще се създадат възможности за конвергенция на доходите по начин, който не представлява риск за макроикономическата стабилност", твърди икономист на голяма банка. Въвеждането на данък върху лихвите от депозити обаче ще повлияе точно върху мотивацията на населението да спестява, тъй като по-голямата част от спестяванията на българите са в банкови депозити.

Чисто теоретично част от парите на домакинствата в банките могат да се насочат към друг тип инвестиционни алтернативи, които са освободени от облагане. Българинът обаче е консервативен и нискообразован като спестител. А и след кризата борсата не е най-привлекателното място за инвестиции.

По-скъпо финансиране. Новият данък може да оскъпи допълнително цената, на която банките отпускат кредити. В търсене на по-добра доходност хората може да преместят парите си в банки, които предлагат по-висока лихва. Това пък ще се отрази върху лихвите по кредитите, които отпускат банките. А и на теория по-висока лихва по депозитите предлагат финансови институции, които имат и по-голяма нужда от ликвидност.

Ако администрирането на данъка се поеме от финансовите институции, разходите по тази дейност в крайна сметка също ще се платят от клиентите им под формата на по-високи такси.

"Не съм запознат с подробности по проекта, но предполагам, че облагането ще става при източника, т.е. това ще доведе до увеличаване на натовареността и доста допълнителни разходи за банките – за администриране, за внедряване на софтуер за отчисленията и т.н. В крайна сметка ще пострадат клиентите, защото им се намалява този приход", твърди банкер, пожелал анонимност.

Свит ресурс за банките. Банкерите са единодушни, че сам по-себе си този данък не може да представлява риск за системата. Подобно е и официалното становище на БНБ, в което се посочва, че регулаторът не очаква новият данък да повлияе директно на показателите на българските банки и на стабилността на системата като цяло.

"През последните години депозитната база на банките нарасна, като междуременно се поизчистиха и задълженията им към външни източници на финансиране, така че не смятам, че дори едно известно оттегляне на средства би застрашило стабилността на системата. Разбира се, ефектът би бил неприятен за всички банки, тъй като реално това ще удари тяхната рентабилност", твърди банкер.

След кризата обаче финансовите институции се пренастроиха и вместо да разчитат на пари от централите, залагат на привличане на вътрешен ресурс. В момента депозитите на граждани и домакинства представляват около половината от привлечените средства на банките. Статистиката на БНБ показва, че от края на 2008 г., когато започна кризата, влоговете на гражданите са се увеличили с 54% и в края на юни тази година достигат 34.2 млрд. лв. Така че изтеглянето на ресурс от системата може да ограничи предлагането на кредити - както сега, така и при евентуално оживление, когато кризата започне да отшумява.

"Макар ликвидността в банковата система в момента да не изглежда проблем, в бъдеще може да има негативни ефекти. Едва ли на този етап ще се стигне до отлив на средства от банките, още повече че в момента реално няма алтернативи на спестяването по депозит. Ефектите от въвеждането на подобен данък обаче биха били критично важни, ако другите алтернативи се приближат по доходност до тази, която се предлага по депозитите, т.е. това може да е аргумент против, но в по-дългосрочен план", обяснява друг представител на финансовия сектор.

Прави правителството мързеливо. Новият данък всъщност е цената, която ще плати обществото заради отказа от реформи, които ГЕРБ обеща предизборно. Вместо да промени неефективните публични системи, правителството избира да обложи един пасивен доход на домакинствата и с парите от него предизборно да финансира увеличението на доходите в публичния сектор, както и пенсиите.

Ако се продължава с отказа от реформи обаче, в бъдеще МВР, пенсионната система, администрацията, здравеопазването, образованието и т.н. ще поглъщат все по-голяма част от парите на държавата и в същото време ще стават все по-неефективни и все по-нуждаещи се от допълнителни средства. Може да се разчита, че през следващите няколко години икономиката ще се съвземе и някак естествено приходите в бюджета ще набъбнат така, че да покриват все по-големите разходи. Подобен тип мислене обаче е, меко казано, недалновидно – при следващия по-сериозен икономически трясък без реформи управляващите (които и да са те) отново ще са изправени пред същия проблем – или да рискуват финансовата стабилност на държавата, или да увеличат данъците.

Увеличаване чувството за несправедливост. Новият данък бе поднесен на аудиторията като вид възстановяване на социалната справедливост - част от парите на богатите се изземват и с тях се допълват доходите на бедните. Освен че е популистки и лъжлив, подобен аргумент е и неверен и всъщност още повече засилва чувството за несправедливост. Статистиката на БНБ показва, че две трети от депозитите на физически лица са с размер под 1000 лв. и са с матуриретен срок между 6 и 12 месеца, което означава, че облагането би обхванало много на брой сметки с малки наличности по тях.

"Сивата икономика ще избегне и този данък, защото не си държи парите в банките. В банките са парите на хората, които си ги получават по ведомост, след като са им удържани акцизи, осигуровки, данъци и всичко останало. Тези, които са честни, ги облагаме още повече, понеже е по-лесно, а тези, които не са честни и си укриват доходите, въобще не ги облагаме, понеже е трудно и на никой не му се занимава. Трябва да е обратното", коментира икономистът от "Отворено общество" Георги Ангелов.

ПЛЮСОВЕ

Фискална стабилност. През следващата година правителството очаква да събере 120 млн. лв. от новия данък. Това е един от начините да се увеличат приходите и да се финансират обещанията за по-високи пенсии и доходи в публичния сектор, за които са нужни почти 1 млрд. лв. Противното би означавало бюджетният дефицит догодина да се увеличи повече.

Краткотрайно съживяване на потреблението. Ако наистина домакинствата решат да извадят някаква част от спестяванията си от банките, вероятно част от тях ще отидат за текущо потребление. Това може да даде еднократен тласък на икономиката през следващата година, но ефектът едва ли ще е особено голям.

Равно данъчно третиране. С облагането на лихвения доход ще се премахне едно от изключенията в данъчната система, което позволява да има необлагаеми доходи. А и идеята на плоския подоходен данък е точно такава – да е нисък, но да няма изключения за определени видове доходи или групи данъкоплатци. Извън обхват обаче ще останат друг вид доходи от спестявания – печалбите от инвестиции на капиталовия пазар.

Най-малкото зло. Новият данък е следствие на комбинацията от предстоящи избори и желанието на ГЕРБ да се хареса на избирателите, липсата на реформи, които да направят публичните разходи по-ефективни, и крехък икономически растеж. При липсата на достатъчно приходи, за да изпълнят вече дадените обещания, управляващите трябва да раздуят дефицита и да го финансират със заеми (нежелателно предвид струването на плащания по външния ни дълг през следващите няколко години) или от спестяванията във фискалния резерв (също нежелателно предвид факта, че на него се гледа като на вид гарант за фискалната стабилност на страната). Така единственият друг вариант да се финансира увеличението на пенсиите е по-високи данъци или въвеждането на нови. Увеличението на ДДС обаче ще се усети от всички, ще насърчи измамите с данъка и директно ще удари потреблението (на което правителството разчита, за да съживи икономиката догодина). По-високи акцизи пък директно означават повече контрабанда (справка – пазарът на цигари, след като в началото на мандата на ГЕРБ беше увеличена ставката). Извън негативните икономически ефекти като посивяване на икономиката, ако ГЕРБ реши да увеличи преките данъци, ще наруши собственото си обещание те да не се пипат.

P.S. Текстът е актуален към 14.30 ч. в петък, 12 октомври. Правим това уточнение, защото позицията на ГЕРБ за данъка върху лихвите по депозитите може и да се промени във всеки момент толкова изненадващо, колкото дойде и предложението за въвеждането му.

[Вестник Класа](#)

✓ Бойко Борисов: Плоският данък остава

http://www.klassa.bg/news/Read/article/213478_%D0%91%D0%BE%D0%B9%D0%BA%D0%BE++%D0%91%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%B2%3A+%D0%9F%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BA%D0%B8%D1%8F%D1%82+%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D1%8A%D0%BA+%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%B0

Плоският данък от 10% няма да бъде сменян с прогресивно подоходно облагане, заяви вчера премиерът Бойко Борисов. По думите му, данъчната стабилност е много важна за инвеститорите и затова няма да има промяна в размера на налозите. Така Борисов опроверга финансовия министър Симеон Дянков, който коментира пред „Дарик радио“, че България трябва да се върне към прогресивно подоходно облагане след няколко години. Въведеният у нас през 2006 г. плосък данък е бил верният ход за онзи момент и не е било необходимо да се променя в разгара на кризата, обаче вече трябва да започне дебат за промяна на данъчната и социалната политика, смята Дянков, която трябва да се нагоди към предстоящото десетилетие на нисък икономически растеж в Европа.

След като преди дни стана ясно, че правителството е решено да обложи с данък от 10% лихвите по депозити на граждани, вече се работи по въпроса за облагането от догодина и на печалбите от игра на Българска фондова борса (БФБ), както и от хазартни игри, съобщи финансовият министър. Трябва да има равно третиране, каквато е идеята на плоския данък, смята Дянков. Той същевременно е категоричен, че пенсиите няма да се облагат с данък.

Министърът прогнозира, че може да се въведе и данък върху финансовите трансакции, който въпрос се обсъжда в Европа, но в бъдеще. По думите му, това е нещо като данък върху лихвите по депозити, но за големите трансакции.

Трябва да се облагат и парите от земеделска аренда, но това е тема за следващ правителствен мандат, смята Дянков. Според него така ще има равнопоставеност, иначе към изключенията ще се насочат спекулативни капитали.

Дянков е категоричен, че максималният осигурителен праг, който през следващата година се вдига от досегашните 2000 лв. на 2200 лв., също трябва да се премахне - но това отново е политика за следващото правителство. Не ме разбирайте погрешно - аз съм за ниски данъци и прогресивно облагане на доходите, но с ниска ставка, допълни министърът.

Моделът на данъка върху лихвите по влоговете няма да позволи разкриване на банковата тайна, коментира от своя страна заместник-финансовият министър Владислав Горанов пред TV7. Той увери, че данъкът от 10% върху лихвите ще се удържа от банките, без да се персонализира на кого е сметката и какъв е нейният размер.

Премиерът Бойко Борисов, макар и с 2-3 дни закъснение, подкрепи идеята на финансовия министър за облагането на доходите от депозитите. По думите му, от новия данък ще пострадат хората, които имат големи спестявания в банки.

Тези пари щели да отидат директно за увеличението на минималната заплата и за вдигането на пенсиите.

С новия данък правителството отчаяно търси пари, коментира пред БНР и президентът на КТ "Подкрепа" Константин Тренчев. Според него приходите в бюджета са малко, защото правилата се пишат от политиците. Направихме всичко възможно да направим кризата българска. Имаше влияние отвън, но много държави вече започнаха да се оправят, каза Тренчев. Отговорът защо не работи икономиката не бива да се търси от синдикатите или работодателите, а от тези, които пишат правилата", заяви синдикалният лидер. Той подчерта, че над 90% от изказаните досега становища са категорично против облагането на лихвите по депозитите.

Президентът на КНСБ Пламен Димитров пък посочи, че синдикатите са предложили други източници, които биха донесли повече приходи от очакваните около 160 млн. лв. от облагането на доходите от депозити. Между тях е криминализиране на укриването на осигурителни вноски, от което според изчисленията на синдикатите ще дойдат допълнително около 250 млн. лв.

✓ Предоставят още 150 млн. евро за подкрепа на бизнеса

http://www.klassa.bg/news/Read/article/213446_%D0%9F%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D1%8F%D1%82+%D0%BE%D1%89%D0%B5+150+%D0%BC%D0%BB%D0%BD.+%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE+%D0%B7%D0%B0+%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%BF%D0%B0+%D0%BD%D0%B0+%D0%B1%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D0%B0

Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 ще предостави допълнително 150 млн. евро на Холдинговия фонд по JEREMIE за въвеждането на нов финансов инструмент - предоставяне на финансиране чрез споделяне на риска в подкрепа на бизнеса, съобщиха от министерството на икономиката, енергетиката и туризма. Основната цел на финансовия инструмент е подобряването на достъпа до заеман ресурс от страна на МСП, чрез значително намаление на предлаганите лихвените нива от страна на кредитните институции. Предвижда се нивото на лихвения процент към малките и средни предприятия да бъде 0% върху частта по финансирането предоставено по JEREMIE и пазарни лихвени нива върху частта, предоставяна от кредитните институции. По този начин ще бъде постигнато ефективно намаление наполовина на лихвения процент за бизнеса. Българските малки и средни предприятия ще могат да използват нисколихвените кредити както за финансиране на свои инвестиционни проекти, така и за нуждите си от оборотни средства. Максималният срок на заемите ще бъде 10 години. Наред със значително по-ниските лихви, кредитите ще имат също по-ниски нива на обезпечение и такси за обслужване. Средствата по продукта ще се отпускат към бизнеса от кредитни институции, които трябва да осигурят 50% съфинансиране по инструмента. По този начин кредитният ресурс за МСП ще бъде удвоен до 300 млн. евро. Кредитните институции, които ще отпускат заеми на МСП по новия инструмент, се избират от Европейският Инвестиционен Фонд, който управлява Джереми инициативата в България. Очаква се заемите да бъдат достъпни за МСП през първото тримесечие на 2013 г. и отпускането им да продължи до края на 2015 г. Заеми ще могат да се теглят в лева и в евро, уточниха от министерството.

✓ Световните финансови лидери подкрепиха план за опазване на растежа

http://www.klassa.bg/news/Read/article/213465_%D0%A1%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D1%84%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B8+%D0%BB%D0%B8%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B8+%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%BF%D0%B8%D1%85%D0%B0+%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%BD+%D0%B7%D0%B0+%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D0%B7%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5+%D0%BD%D0%B0+%D1%80%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%B6%D0%B0

Финансовите лидери, участници в годишната среща на МВФ, подкрепиха списък от политически реформи, които трябва да накарат Европа и САЩ да се заемат с дълговите проблеми, заплашващи да задушат глобалния растеж. За да стимулират експедитивност, страните се разбраха да проверят напредъка след шест месеца. Дневният им ред, събран в десет страници, обаче до голяма степен обобщава вече планирани мерки, като откриването на нова програма на ЕЦБ за купуване на облигации и парирането на бюджетните икономии и данъчните увеличения, които при определени условия ще влязат в сила в САЩ през следващата година.

Списъкът и проверката са израз на негодуванието в МВФ и сред много нововъзникващи икономии срещу мудните и откъслечни стъпки в отговор на сериозните рискове пред световната икономика. Управляващият директор на МВФ Кристин Лагард заяви, че държавите са сблизили позициите си по отношение на мерките в опит да омаловажи разногласията между фонда и Германия за темпото, с което затънали в дългове държави като Гърция трябва да свиват бюджетите си. „Нямаше възражения срещу препоръката, която дадохме на членките, а именно да действат“, заяви Лагард. „Може невинаги да сме на едно мнение, но съществува общо разбиране, че колективните ходове ще дадат резултати.“

В официалното комюнике на двудневния форум членките на МВФ предупредиха, че глобалният икономически растеж се забавя, а сериозните въпросителни и заплахи за него остават. Управителният съвет на фонда, който представлява 188-те държави членки, похвали вече предприетите стъпки, особено в Европа, към превръщане на световната финансова система в по-безопасно място, макар да не са достатъчни. „Всички делегати са съгласни, че днес сме в по-добро положение, отколкото преди шест месеца“, заяви вицепремиерът на Сингапур Тарман Шанмугаратнам, председател на комисията. Испанският министър на икономиката Луис де Гиндос каза, че е усетил по-благоклонна нагласа към страната му. Мадрид е притискан да поиска външно съдействие заради неспособността си да се справи с високия държавен дълг и разходите по рекапитализирането на местните банки. „Настроенията, които се долавят от представителите на МВФ и частния сектор, са много по-положителни, отколкото преди началото на лятото“, заяви Де Гиндос. Източници от еврозоната очакват Испания да потърси финансова помощ от еврозоната през ноември. „Вземаме

необходимите мерки в подготовка за този момент“, заяви високопоставен представител, пряко ангажиран в преговорите за евентуален пакет за страната.

Въпреки това финансовите министри си тръгват от Токио без особени доказателства за напредък в страните с дългови проблеми, спъван от политически съображения. Американските президентски избори и смяната на върха в Китай са след само няколко седмици. Еврозоната трябва да прокара решенията си покрай няколко национални правителства – задача, описана от руския финансов министър Антон Силунов като навигирането на супертанкер със 17 капитани на борда. „В каквато и посока да се опитате да го насочите, ще стане много бавно“, казва той. Последните доклади на МВФ смъкнаха прогнозата за глобалния икономически растеж за втори път от април насам и предупредиха за нуждата от действия в развитите икономики за справяне с дълговете, част от които са плод на предишните опити за потушаване на глобалната финансова криза. За да възстанови резервите си за борба с кризата, МВФ набра нови \$461 млрд. във вноски от страните членки, сред които Алжир и Бруней са най-новите попълнения, отбеляза Лагард. САЩ са сред забележимите отсъствия от списъка с донори. Недоволството от това, което много нации наричат бавен напредък в Европа и Вашингтон, излезе наяве тази седмица. „Азия не може да носи глобалната икономика изцяло на свой гръб“, заяви австралийският финансов министър Уейн Суон. „Време е останалите играчи да станат от резервната скамейка и да дадат своя принос за успеха.“

Нововъзникващите пазари, които бяха засегнати от негативните сили, създадени от слабите икономики в Европа и САЩ, останаха разочаровани, че МВФ пропусна целта си да въведе избирателни реформи, които ще направят Китай третата по влияние страна в кредитната институция. Лагард заяви, че има още „една или две държави“, които не са финализирали реформите, договорени през 2010 г. - открита препратка към САЩ. Администрацията на Обама обаче не желае да търси одобрението на Конгреса за допълнително финансиране на МВФ преди президентските избори през ноември.

По Ройтерс

[Вестник Капитал daily](#)

✓ **Още нови данъци**

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/10/14/1925570_oshte_novi_danuci/

Печалбите от сделки на фондовата борса и от хазартни игри също може да се обложат с данък от началото на следващата година. Това съобщи лично министърът на финансите Симеон Дянков в събота, като се обяви за отпадане и на останалите преференции, след като през миналата седмица беше обявено предложение да се обложат досега освободените от данък доходи от лихви по депозити на физическите лица (при фирмите и сега те формират приход, който влиза при изчислението общия им финансов резултат, който се облага).

"Аз смятам, че те също трябва да бъдат обложени, и се надявам, че до края на бюджетната процедура тази година те ще бъдат обложени - доходите от борсата или въобще от капиталовите пазари", коментира той в интервю за радио "Дарик".

За хората и фирмите

От изказването на вицепремиера не става ясно дали и за тази преференция се обмисля да отпадне само за физическите лица или ще бъдат обхванати и юридическите, които също са освободени от данък върху капиталовите печалби. Този режим беше въведен при управлението на Симеон Сакскобургготски като мярка за стимулиране на капиталовия пазар. Ако преференцията отпадне само за физическите лица обаче ще е лесно мярката да се заобиколи чрез инвестиране през еднолична фирма. Освен това половинчатото решение ще противоречи на обявения дух на премахване на всякакви привилегии и облагане на всички доходи.

"Не го предлагам аз, но работим по такъв анализ по поръчение на депутати от парламента, така че, като минат данъчните закони през парламента, всички дупки, оставени 2006-2007 г., да се затворят, за да можем да кажем: имаме най-ниския данък в Европа - 10%, но няма изключения за всички, защото това е идеята на този тип данъчно облагане", каза още финансовият министър и допълни, че е редно да се плаща данък дори и върху печалбите от хазартни игри.

За печалбите и загубите

Експерти от Министерството на финансите обясниха, че работят съвместно с депутатите от ГЕРБ, които ще предложат законодателните промени, но конкретните текстове още не са готови.

Много е вероятно борсовите печалби да не се облагат при източника, както ще стане с лихвите по депозити, а да се декларират в данъчните декларации на физическите лица. Доходите от капиталовия пазар се формират от търговията с финансови инструменти (акции, облигации и деривати), при която продажната им цена е по-висока от цената, по която са били придобити.

Практиката в западноевропейските държави е, ако продажбата на едни акции донесе печалба, а от друга сделка продавачът загуби, той да плати данък само ако печалбите са по-големи от загубите, и то върху нетния резултат. Такъв модел най-вероятно ще се възприеме и в българското законодателство, като положителни разлики от преоценки на книгата, без те да са били продадени, нямало да се облагат. Преди данъкът върху капиталовите печалби да бъде отменен при управлението на НДСВ, нямаше възможност да се приспадат загубите и това беше една от сериозните критики, че така се дестимулират инвестициите на борсата.

Представители на капиталовия пазар разкритикуваха идеята на финансовия министър с аргумента, че той е източник на инвестиции, който се нуждае от преференции, а облагането на борсовите печалби може да откаже хората да влягат парите си в инвестиции на борсата. Те също настояха данъкът да се определя само ако има печалба от продажбата на книгата спрямо тяхното придобиване, но не и да се облагат печалбите от преценка на ценните книжа, които се държат в портфейлите, но не се продават.

За данъците и облекченията

Експертите обаче посочиха че до края на годината с данък може да се обложат и другите доходи, които в момента се ползват с преференциален режим и това бе потвърдено от депутати в ГЕРБ.

Доходите, които сега са освободени от данъчно облагане, са вписани в член 13 на Закона за данъците върху доходите на физическите лица. Това са печалбите от сделки с жилищен имот, ако е притежаван от собственика си поне три години, както и от продажбата на два имота, включително земи и гори, ако са притежавани от собственика си повече от пет години. Освободени от данък са още печалбите от препродажба на автомобил, произведение на изкуството, пенсиите от осигуряване във втория стълб на пенсионната система и лихвите от държавни и общински облигации.

Не е ясно обаче дали всички преференции ще бъдат отменени, или кръгът с необлагаемите доходи ще се свие.

Според депутата от ГЕРБ Менда Стоянова, която председателства и бюджетната комисия към парламента, втората пенсия трябва да остане необлагаема.

Експертите обаче ще опитат да убедят финансовия министър да не се плащат данъци върху печалбите от хазартни игри. Причината е, че в момента всички залози се облагат с 15% данък, и то върху всички направени залози. Друго притеснение е, че декларирането на печалби от хазартна дейност може да помогне за изпиране на пари от незаконна дейност. Подобна идея управляващите лансираха и миналата есен при изготвянето на данъчните закони, но бързо се отказаха от нея. Причината е, че човек може да внесе в казино няколкостотин лева, да закупи чипове за игра на рулетка или жетони за игрален автомат и минути след това да излезе, като обърне чиповете си в пари, без дори да е направил и един залог, но да има бележка, че сумата е изплатена от казино или игрална зала.

Менда Стоянова коментира, че през лятото, когато са обсъждали новия режим за облагане на интернет хазарта, експертите не са имали техническо решение как да се облагат реално постигнатите печалби и да се пресичат опитите за легализиране на мръсни пари.

ГЕРБ са категорични за лихвите

Въпреки наложената практика правителството на ГЕРБ да отстъпва от инициативи, които се критикуват в обществото, този път партията изглежда единна в намерението си да облага лихвите. "Данъкът не е върху депозитите, а върху лихвите от депозитите, и ще пострадат хората, които имат големи спестявания и много пари в банката", каза премиерът Бойко Борисов. Въпреки че финансовият министър Дянков отрече данъкът да се въвежда с цел да се съберат повече приходи и така да се финансират обещанията на ГЕРБ в предизборната година, лично Борисов потвърди за връзката между данъка и повишаването на пенсиите.

"Разчетите са за приходи от 130-140 милиона лева от данъка върху лихвите, за да можем да вдигнем с толкова, колкото казахме, пенсиите", посочи министър-председателят. Представители на управляващата партия коментираха, че данъкът е съгласуван и с парламентарната група, като е подкрепен и от депутатите на ГЕРБ, преди въвеждането му да се анонсира.

Симеон Дянков повдигна темата за прогресивно облагане

Финансовият министър Симеон Дянков обяви, че е "напълно отворен за мислене по темата дали дългосрочно плоският данък е правилният данък за България, или трябва да се мисли за прогресивен данък". При алтернативата хората с по-високи доходи ще плащат данък при по-високи ставки, а за ниските облагането ще е при по-ниски ставки.

"По-голяма част от хората смятат, че аз съм за плосък данък, което не е точно така. Аз наследих финансите на държавата вече в разразила се криза", обясни Дянков в интервю за "Дарик" в събота. Според него данъчната система не трябва да се променя, докато икономиката на държавата е в криза, но било необходимо данъчната система да се пренастрои в съответствие с десетилетието, което идва, а то щяло да е съпътствано от по-нисък икономически растеж.

"Ако ме питате дали, ако съм финансов министър в следващия кабинет, ще премахна плоския данък, отговорът ми е не", каза вицепремиерът пред "Капитал Daily".

Така Дянков не влезе в пълно противоречие с изказването си от 14 септември 2009 г., когато на пресконференция в централата на НАП обяви премахването на плоския данък за малоумна идея. Тогава прогресивното облагане бе предложено от икономисти на БАН, които изготвиха доклад с предложения за стабилизиране на икономиката и го предоставиха на президента Георги Първанов.

При вече въведено облагане с плосък данък едва ли в следващите години ще се отиде към премахването му, коментира и премиерът Бойко Борисов. "Простата причина е, че данъчната стабилност е много важна за бизнеса и инвеститорите", обясни той.

Така към неделя изглежда, че бъдещето на плоския данък не е обречено.

✓ Храните вдигнаха инфлацията до 4.9%

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/10/14/1925556_hranite_vdignaha_inflaciata_do_49/

Най-високи нива на инфлацията от година и половина насам отчете за септември Националният статистически институт (НСИ). На годишна база индексът на потребителските цени (ИПЦ) се повишава до 4.9%, което е най-високата стойност от март 2011 г., а спрямо август показателят се покачва с 1.1%. Данните сочат, че основна причина за покачването на инфлацията са хранителните продукти, като през последните три месеца на годишна база се усеща и влиянието на поскъпването на газа от средата на годината. В първите месеци на годината НСИ отчиташе слабо покачване на цените и дори през пролетта имаше два поредни месеца дефлация, но след ефекта от скъпото гориво натрупаната инфлация от началото на годината достига 3.7%.

Какво захранва цените

Хранителните продукти са поскъпнали с 2.6% на месечна база, което е и основната причина за ръст на инфлацията през септември спрямо август с 1.1%, тъй като теллото им в потребяваните стоки и услуги е най-голямо (за 2011 г. е почти

39%). За сравнение, през септември 2011 г. общата инфлация е била нула, като тогава дори плодовете поевтиняха с 3%. За миналия месец обаче те са се покачили най-силно от всички други групи - с 6%. Най-много от храните на месечна база са поскъпнали плодовете и зеленчуците – например домати с 20% и картофите с 28%. Месните продукти също отбелязват ръст от 4.3%, като най-много поскъпват свинското и каймата. По-евтини пък са ябълките, гроздето, чушките и морковите.

Данните на НСИ показват, че транспортът е със следващото най-голямо увеличение (1.6%), като то се дължи в голямата си част на някои от най-използваните горива - бензин А95 с 1.8% и газ пропан-бутан с 9.7%.

При алкохолните напитки и тютюневите изделия няма промяна в цената. Намаление пък се наблюдава в сектор здравеопазване, като при цените на лекарствата то е с 0.6%, а при болничните услуги - с 6.2%. Традиционен спад след края на летния туристически сезон следва и в цените на услуги, свързани със свободно време, развлечения и култура - с 3.1%, като конкретно туристическите услуги поевтиняват с 16.1%.

Другата инфлация

На фона на изчисляваната по методиката на НСИ инфлация, ако тя се измерва през хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ) на Eurostat, е едва 3.4%, или с 1.5 процентни пункта по-ниска. А на месечна база разликата е още по-драстична, като ХИПЦ показва 0.3% покачване, или близо 1/4 от отчетеното по националната методология. Голямото разминаване идва от факта, че индексът на НСИ се опитва да е по-точно огледало на потреблението на българските домакинства, докато европейският е еднакъв за всички страни, за да може да осигурява съпоставимост. Затова и в ИПЦ тежестта на хранителните стоки и битовите разходи е по-висока, като сумарно те определят почти 55% от индекса, докато в ХИПЦ те отговарят за едва 31%.

Кой печели и кой губи

В условия на замразени или слабо растящи доходи високата инфлация означава обедняване на населението, тъй като със същата сума пари могат да се придобият по-малко стоки и услуги. Освен това тя има и негативен ефект върху спестителите и кредиторите, чийто лихвен доход се изяжда от обезценяването на валутата, но се отразява положително на длъжниците. Също така тя е добре дошла и за бюджета, защото по този начин се увеличават приходите от данък върху добавената стойност дори и при стагнирало потребление.

Тази година инфлацията ще бъде особено важна и за пенсионерите във връзка с увеличението на пенсиите, тъй като те ще нараснат с толкова, колкото е натрупаната средногодишна инфлация, измерена според европейската методология. Например отпуснатите през 2012 г. пенсии ще нараснат с 2.2%, колкото е заложеният средногодишен ръст до края на тази година и засега той е достатъчно близко до огласените от НСИ данни – 2.3% до месец септември.

✓ Драги отложи общия банков надзор за 2014 г.

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/sviat/2012/10/14/1925491_dragi_otloji_obshtia_bankov_nadzor_za_2014_g/

Единният надзор на Европейската централна банка над кредитните институции в еврозоната е вероятно да започне реално работа едва през 2014 г., дори и ако се вземе решение за нормативното му въвеждане от началото на следващата година. Това е заявил президентът на ЕЦБ Марио Драги по време на годишната среща на Международния валутен фонд и Световната банка в Токио в събота, съобщи Reuters.

На теория и на практика

"Много е важно, че регламентът влиза в сила от 1 януари 2013 г., но това не означава, че надзорът ще бъде въведен от същата дата като действащ орган", е посочил Драги. По думите му е от изключителна важност фактът, че институционалната стъпка ще бъде направена до 1 януари.

"Така ще може да се подготвим за въвеждане на единния надзор на практика, но това може да отнеме още една година. Мнението ни е, че новата рамка ще бъде напълно готова за прилагане на практика от януари 2014 г.", е казал още Драги. Окончателният план на Европейската комисия за въвеждането на единния банков надзор беше обявен официално преди месец в Брюксел. Предложението е ЕЦБ да поеме контрола над банките в еврозоната на три етапа, като първата стъпка ще е от 1 януари 2013 г. Обхващането на всичките 6000 банки трябва да приключи на 1 януари 2014 г.

ЕЦБ ще има правомощия да дава и отнема банкови лицензи, да дава оценка за придобивания и за средствата на разположение в банките, да гарантира спазването на правилата за капитала на банките и т.н. ЕЦБ ще събира такса от банките, които следи, за да покрива разходите си по тази дейност. Страните извън еврозоната, но в Европейския съюз (като България - бел. ред.) могат да изберат да станат част от общия банков надзор съюз или не, преди да са приели единната валута.

Винаги има "за" и "против"

Веднага след обявяването на плановете на Брюксел се появиха различни коментари - "за" и "против". Някои от страните извън еврозоната като Великобритания се обявиха против. На този етап България не е обявила официална позиция, но управителят на централната банка Иван Искров изрази мнението на БНБ - страната да не влиза в общия банков надзор, преди да е приела еврото.

Като цяло мнението в Европа е, че единствено ЕЦБ е в състояние да осъществява ефективен надзор над банките, спасителния фонд в еврозоната и европейския стабилизационен механизъм за директно рекапитализиране на банки. Съществува обаче разногласие около въпроса за това колко бързо единният банков надзор може да започне ефективно работа и дали ЕЦБ да отговаря за всички банки в еврозоната или само за най-големите. Страните от еврозоната искат ЕЦБ да поеме надзора над банките там с цел да се затегне контролът над тях и да се предотвратяват бъдещи кризи във финансовия сектор.

"Признаци на оптимизъм" и "низходящи тенденции"

На годишната среща на МВФ и Световната банка Марио Драги е коментирал още, че икономическото положение в еврозоната значително се е подобрило спрямо началото на годината, но въпреки това остава доста тежко. Според него в европейската икономика се наблюдават "признаци на оптимизъм" най-вече благодарение на факта, че напоследък е постигнат сериозен напредък при стабилизацията на банковия сектор.

Според МВФ централните банки в Европа, САЩ и Япония трябва още повече да смекчат паричната си политика. Такива съгласувани действия ще дадат възможност да се възстанови стабилността на световните финансови пазари и в икономиката като цяло. Това послание е отправил фондът в събота след заключителното си заседание в Токио.

"Растежът на световната икономика се е забавил и в нея продължава да има значителна неопределеност и опасност от низходящи тенденции", смятат от МВФ. В изявлението се посочва, че в еврозоната е постигнат "значителен напредък", но са необходими още действия. На годишната среща в Токио стана ясно, че страните - членки на МВФ, са се договорили да предприемат съгласувани действия срещу негативните тенденции в световната икономика и разпространението на дълговата криза в еврозоната.

Обсъдени са също реформи, чрез които да се разширят правата на редица страни в МВФ. Идеята е да се засили ролята на развиващите се страни и държавите от групата БРИКС (Бразилия, Русия, Индия, Китай и Южна Африка), които имат най-бърз темп на икономически растеж в света. Новата система за разпределение на квотите и гласовете в МВФ беше приета още през 2010 г., но все още не е влязла в сила, защото ратификационният процес в някои страни не е приключил.

[Вестник Стандарт](#)

✓ **Бойко: Налогът върху лихвите е за богатите**

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-10-14&article=427542>

Налогът върху лихвите от депозитите ще удари само хората, които имат много пари в банка. Това заяви премиерът Бойко Борисов в Шумен. Той обясни нуждата от новия данък с малкото приходи в хазната.

"Събраните пари пък ще отидат направо за увеличаването на пенсиите и минималната работна заплата", обясни премиерът. Той защити въвеждането на десетъка въпреки обществената реакция и критиката на икономическите експерти. Според Борисов удръжката от парите на хората ще е много малка и те не трябва да се притесняват. "Да приемем, че хората с малки влогове са бедни - на 1000 лв. увеличението е 30 стотинки на месец", сметна премиерът. Той обаче коментира, че хора с влог не могат да се наричат бедни. "Преди месеци, когато казах, че има много пари в банките, а не влизат в потребление, тогава коментарите бяха, че много малко хора, и то богати, имат влогове, а бедните нямат спестявания", припомни още Борисов. И обясни, че при плоския данък от 10%, който бе въведен от предишното правителство, е много трудно да се прави социална политика. Според Борисов след като фирмите си приспаднат разходите, остават около 7% за облагане, а всички искат да им се вдигнат доходите. В същото време на хазната са нужни още 130-140 млн. лв., за да се реализира обещаното вдигане на пенсиите, призна премиерът.

Около 590 милиона лева трябва да се дадат допълнително през 2013 г., за да се увеличат пенсиите средно с 9.3% от първи април. Симеон Дянков обясни, че 220 млн. лв. ще се пренасочат като трансфер от данъците ни, а други 27 млн. ще дойдат от по-високите минимални осигурителни прагове. Още около 100 млн. лв. ще се съберат от повишаването на минималната заплата от 290 на 310 лв. и от ръста върху останалите доходи. Около 44 млн. лв. се очакват и от увеличаването на максималния осигурителен доход на 2200 лв. Общо обаче сумата от тези допълнителни приходи е малко под 400 млн. лв. Така не беше ясно откъде ще се вземат още 180 млн. лв. С приходите от новия налог обаче сметката излиза, обясниха експерти.

✓ **Търсят чии са 80 млн. за пенсии**

http://www.standartnews.com/balgariya-obshtestvo/tarsyat_chii_sa_80 mln_za_pensii_-166094.html

Милиони левове за пенсии залежават в сметка на Националната агенция по приходите в БНБ. Парите са събрани от данъчните и трябва да се разпределят към частните пенсионни фондове. Не е ясно обаче към кой от тях, нито как може да бъдат насочени към притежателите им, съобщи бившият управител на Националния осигурителен институт Йордан Христосков. Той уточни, че 40% от тези суми са лични пари на хората, които не подозират, че не са стигнали до партидата им в избора от тях пенсионен фонд. Това означава, че губят доходността си, която биха натрупали с годините. Проблемът е от години, сумата бе стигнала до 120 млн., уточни Христосков.

Става въпрос за 80 млн. лева натрупани от стари осигурителни вноски. Те ще бъдат съразмерно разпределени от НАП между титулярите, научи "Стандарт" от приходната агенция. Сумата е натрупана през последните 12 години от хиляди закъсали фирми, които не са превеждали осигурителните вноски на своите служители в пълен размер. Към днешна дата 98% от всички тези фирми вече не съществуват, а сумата от около 80 млн. лева няма как да бъде допълнена. Поради това в последните няколко месеца се обсъжда парите да бъдат разпределени към бившите служители на фалиралите фирми от чиито заплати всъщност са удържани осигурителните вноски. Разпределението ще бъде според работната заплата, която е взимал всеки от бившите служители на заличените фирми.

Предложението на синдикатите парите за втора пенсия да се прехвърлят към НОИ, защото не се управляват добре, разбунни фондовете. Те посочиха данни, според които за 10 години сумите по партидите на граждани почти са се удвоили в някои от дружествата. Близко 94% достига максимална доходност от 2002 г. до днес, показват данните от статистиката на Комисията за финансов надзор за Универсалните фондове, където се осигуряват за втора пенсия родените след 31 декември 1959 г. Най-ниската постигната доходност е близо 53%. Това означава, че ако за цялата 2002 г. даден човек е имал в партидата си постъпили общо 100 лв., в момента те са станали 194 лв., ако се осигурява във

фонда с най-висока доходност. Ако пък е член на този с най-ниска, стотачката му е станала 153 лв. Въвеждането на дяловата система за изчисление на ежедневната доходност стана на 1 юли 2004 г. От този момент до миналия петък най-високата доходност на парите ни за втора пенсия възлиза на почти 50%, а най-ниската - над 26%. В този период обаче влизат и кризисните 2008 и 2009 г., когато доходността на частните фондове беше отрицателна и някои партиди се стопиха с около 25%.

Плановете

С реформа от 2000 г. се предвиждаше тристълбовата система да осигури обща пенсия, която да е 70-80% от трудовите доходи. Вноската за втора пенсия, която се заделя от основната, трябваше да стигне 10% до 2010 г. Тя обаче многократно бе замразявана, за да не расте толкова дефицитът в НОИ. Очаква се през 2017 г. вноската за универсалния фонд да се вдигне от 5 на 7%. Грубите сметки показват, че дотогава сумата от 2000 лв., колкото имат в момента натрупани по партида за втора пенсия хората с най-високи осигуровки, ще станат най-много 3000 лв.

✓ По-голям ЕС ще съживи бизнеса

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-10-15&article=427670>

Европейската комисия (ЕК) скоро ще приеме последната си оценка на готовността на страните от Западните Балкани, Турция и Исландия за членство в ЕС. Но защо - бихте попитали - продължаваме с разширяването на ЕС? Нямаме ли вече достатъчно проблеми с последната световна финансова криза, със съществуващите трудности в еврозоната и с нестабилността в някои съседни страни, та да поемем допълнителната тежест на интегрирането на нови членове? Бих отговорил първо, че политиката на разширяване на ЕС произтича от законния стремеж на народите на нашия континент да се обединят в общ демократичен проект. Но това не е всичко.

Разширяването продължава да бъде важно, защото е част от решението на предизвикателствата, пред които сме изправени, а не част от проблема. Чрез разширяването се насърчават икономическата и финансовата стабилност и се предоставят нови възможности за търговия и бизнес в страните кандидатки, а това Ч при взаимосвързаните ни икономики - е в наш общ интерес, защото се изразява в по-голям икономически растеж и повече работни места. Така например през седемте години, предшестващи последното разширяване, търговията между ЕС-15 и държавите, които се присъединиха през 2004 г. и 2007 г., нарасна трикратно. Тази тенденция продължава.

Освен това разширяването не е свързано само със справянето с икономическите предизвикателства. Целта му е и да се осигури пространство на мир и стабилност в регион, чиито съседни страни станаха още по-уязвими след вълненията на Арабската пролет. Ако искаме да играем силна роля на световната сцена, трябва да обърнем внимание най-напред на непосредствените си съседи, като поемем водещата роля в утвърждаването на стабилността на собствения си континент. Вече постигнахме много в това отношение. Да вземем за пример Западните Балкани. Преди по-малко от 20 г. те бяха смятани за място на разруха и отчаяние. Днес мирът и стабилността в региона укрепват чрез ясната перспектива за членство в ЕС: Хърватия трябва да се присъедини през 2013 г. и започнахме преговори с Черна гора.

Демократичните европейски страни, които желаят да бъдат част от ЕС, трябва да могат да се присъединят, без това да ни затруднява. Ние поставяме строги условия за членство. На практика това означава, че не се втурваме в процеса на разширяване, без да сме сигурни, че страните са готови да бъдат членки на ЕС. Извадихме си поуки от предходните разширявания за това колко е важно да се работи за укрепването на демократичните институции, за върховенството на закона и за борбата с корупцията и организираната престъпност. Поставяме акцента върху върховенството на закона и икономическо развитие Ч това е основният начин за осигуряване на стабилност и намаляване на рисковете от незаконна имиграция и проникване на престъпността. Работим неуморно всеки ден, за да решим тези въпроси из основи на ранен етап от преговорите, а механизмите ни за водене на преговори са така проектирани, че да се вземат предвид опасенията на гражданите на ЕС. Ние също подчертаваме, че конструктивния подход към предизвикателствата заедно със съседите е важен.

Работим за настоящето, но също и за бъдещето.

Искаме да сме сигурни, че страните, които ще се присъединят, ще бъдат в състояние не само да прилагат изцяло правилата на ЕС, но и да се справят с бъдещи предизвикателства. Имам предвид по-специално областта на икономическото управление, в която ЕС се зае с осъществяването на мащабни промени. Важно е страните, обхванати от процеса на разширяване, да са асоциирани възможно най-тясно с този процес. Това ще им помогне да създадат солидни финансови правила и бюджети и да въведат ред у дома си, преди да се присъединят. А при взаимосвързаността на нашите икономики това ще помогне и на ЕС. Политиката ни на разширяване води до дълбоко демократично и икономическо преобразование на страните, които се стремят да се присъединят. Тя действа като катализатор за промяна и промяната е позитивна. Тази трансформация се основава на същите градивни камъни, върху които е построен нашият съюз. Тя е част от нашата визия за приобщаваща Европа. Тя е в нашето ДНК. За 55 г. от първоначалните 6 страни станахме 27, а скоро ще бъдем 28. Искаме да продължим с разширяването, но ще подхождаме внимателно, за да гарантираме, че страните са напълно готови да се присъединят, и винаги ще бъдем със съзнанието, че е необходимо да запазим градежа на ЕС.

✓ Бедността не се бори с дупки в данъците

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-10-15&article=427618>

Емил Хърсев, доктор по икономика

Принципите са изключително важно нещо - върху тях се крепи цялата система. Рано или късно те дават плодове или рано или късно ни излиза през носа.

Идеята на т. нар. пропорционален общ данък е изключенията при него да са минимални. От тази гледна точка трябва да

се облагат по един и същи начин приходите от всички форми на стопанска дейност, включително селскостопанска, на борсата. Отсега би трябвало да се обложат и пенсиите. Това не означава да се вземат пари от пенсионерите, не предлагам това. Но трябва да се уеднакви режимът на облагане. Достатъчно е да се увеличат с 15% всички пенсии и да се обложат с 10% данък. Това дава 5% ефективен ръст, като в същото време се ликвидира един сериозен проблем. Все по-често ще си имаме работа с резиденти, които получават много сериозен доход от пенсии поради това, че дълго са работили в страни с развита пазарна икономика.

Принципът е такъв, че доходите на физическите лица се облагат навсякъде. Друг е въпросът къде какви изключения има. Това е един цял океан и много трудно някой би могъл да направи точна съпоставка. Идеята е такава, че колкото по-висока е нормата на облагане, толкова повече са изключенията и допустимите разходи, които не се облагат. В страна с възможно най-ниското облагане трябва автоматично и да се търсят минимален брой изключения. Става въпрос за принципи. Не бива да има и прагове, защото те правят високи разходите по събирането на данъците и администрирането им. Според мен данъкът трябва да е еднакъв за всички доходи, откъдето и да се получат, като това засяга и помощите. Това, че доходът не достига след това облагане, е съвсем друг проблем. Не би да борим бедността с откати и дупки в данъчното облагане. Бедността се бори по един начин - ясна програма за осигуряване издръжката на онези, които не могат да си я осигурят сами. Всеки човек на този свят мрази да плаща данъци, но това е приходната система, която крепи държавата, и данъци трябва да се плащат. И аз мразя да плащам данъци.

Друг е въпросът как данъчната система трябва да бъде устроена - кой колко да плаща. Според мен, колкото по-равномерно е облагането, толкова е по-ефективно. Не бих употребил думата "справедливост", защото тя не съществува, когато говорим за финанси, това е литературно понятие. Тук говорим за ефективност при облагането - минимално отражение върху икономиката, простота и яснота при събирането на данъци.

Преминаването от настоящия т. нар. плосък данък към прогресивен данък, според мен ще е голяма грешка, която веднага ще се усети върху бюджета. Ако минем към прогресивно облагане, веднага ще се види спад на данъчните постъпления към Националната агенция за приходите.

Впрочем у нас задължително трябва да се облагат приходите от бакшиши и това, че някой не го прави, ще бъде негов проблем, ако го хванат. Включително се облагат и подкупи. В някои страни, ако получени подкупи бъдат декларирани, това се счита за смекчаващо вината обстоятелство, след като те хванат.

Принципите са изключително важно нещо - върху тях се крепи цялата система. Рано или късно те дават плодове или рано или късно ни излиза през носа.

[Вестник Преса](#)

✓ Инфлацията вече изяде лихвите по депозитите

<http://www.pressadaily.bg/publication/4313->

[%D0%98%D0%BD%D1%84%D0%BB%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0-%D0%B2%D0%B5%D1%87%D0%B5-%D0%B8%D0%B7%D1%8F%D0%B4%D0%B5-%D0%BB%D0%B8%D1%85%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%BF%D0%BE-%D0%B4%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%B8%D1%82%D0%B5/](http://www.pressadaily.bg/publication/4313-%D0%98%D0%BD%D1%84%D0%BB%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0-%D0%B2%D0%B5%D1%87%D0%B5-%D0%B8%D0%B7%D1%8F%D0%B4%D0%B5-%D0%BB%D0%B8%D1%85%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%BF%D0%BE-%D0%B4%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%B8%D1%82%D0%B5/)

Инфлацията вече изяде лихвите по депозитите на домакинствата. Това става ясно от данни на Националния статистически институт (НСИ). Така дори и без данък върху доходността на влоговете, хората не печелят почти нищо от заделените им настрана пари. Статистиката показва, че от началото на годината цените на продуктите са поскъпнали с 3,7 на сто в края на септември. На годишна база инфлацията пък е 4,9 на сто.

В същото време данните на БНБ показват, че средната лихва по съществуващи срочни депозити на домакинствата в България е около 5 процента на годишна основа. Новооткритите влогове само през август пък са с доходност от 4,5% годишно. Така реално лихвите едва успяват да покрият инфлацията, която изядва всички печалби от спестяванията, коментира в блога си икономистът Георги Ангелов. Ако държавата наистина реши да сложи данък върху тях, ще се окаже, че стойността на домакинските депозити на практика намалява.

Планираното увеличение на пенсиите със средно 9,3% от април 2013 г. няма да е достатъчно, за да компенсира натрупаната инфлация от юли 2009 до края на т.г. Данните на НСИ показват, че от началото на мандата на това правителство до края на септември 2012 г. поскъпването на живота е общо 12%. Експерти на КНСБ очакват до края на годината то да стигне 13%.

Управляващите индексират пенсиите по т.нар. хармонизиран индекс на потребителските цени - т.е. с инфлация, която е по-ниска от официалната, защото отчита потреблението и на луксозни стоки, обясниха те. От „Подкрепа“ са категорични, че в случая с пенсионерите е най-справедливо да се използва инфлацията, измерена чрез по-малката потребителска кошница, която съдържа основни храни и отчита по-точно потреблението на възрастните хора. От януари до септември 2012 г. по данни на НСИ поскъпването там е 4,7%. За сравнение проектът „Дянков“ предвижда всички, които са се пенсионирали през 2012 г., да получат скромното повишение от 2,2% върху парите си за старини.

[Вестник Труд](#)

✓ Край на данъчните привилегии

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1585642>

Със **СИМЕОН ДЯНКОВ**, министър на финансите, разговаря **ЦВЕТЕЛИНА ЙОРДАНОВА**

- **Каква е целта на решението ви да въведете данък върху лихвите по влоговете?**

- Целта е всички доходи да бъдат облагани еднакво. Идеята на плоския данък е, че той е по-прост за прилагане и има

единна ставка, която обаче важи за всички. До преди месец и половина, преди темата да излезе на дебатите в парламента, дори не знаех, че има такова изключение. В резултат моите експерти започнаха да правят анализ, от който излязоха две неща. Първо, България е единствената страна в ЕС, която няма такъв данък.

Тоест всяка година нашите данъчни събират данъка за другите държави в ЕС и го пращат там, а ние не получаваме такъв приход от българските граждани, които са в ЕС, Швейцария и др. Тази привилегия според мен е несправедливост на предишната реформа в данъчната система.

Вярно е, че решението ни идва в много неудобен момент - последната година на мандата, когато обикновено никой не смее да прави никакви движения, за да не разочарова гласоподавателите. Но ако бях научил за тази привилегия преди година, тогава щях да предложа да бъде отменена.

- Това означава ли, че целта ви не е чисто фискална нито пък целите, например да раздвижите спестяванията на хората?

- Безспорно, допълнителните постъпления от 120 млн. лв. ще са от полза за бюджет 2013. Те ще покрият част от увеличението на пенсиите. Но за мен основната причина е, че въвеждането на плосък данък с ниска ставка изисква данъкът да се прилага към всички, без каквито и да е преференции.

Друг положителен ефект на мярката е, че вместо гражданите да си държат парите в банките, ще се замислят дали няма да получават по-голяма доходност, ако ги вложат в инвестиционни проекти. Разбирам, че не всеки има такава възможност, но съм убеден, че дългосрочно това ще има и оздравителен ефект върху икономиката, защото парите ще влязат в икономическия оборот.

- В какво може един гражданин да инвестира парите си, ако не в банка?

- Средният гражданин няма да бъде чувствително засегнат от тази промяна. Ако някой държи депозит от 1000 лв., данъкът върху лихвата ще е 0,33 лв. на месец или 4 лв. на година. Но ако някой държи 20 млн. лв. в сметката си, тогава данъкът ще е около 7000 лв. на месец, т.е. над 80 000 лв. на година. Това са пари, които биха могли да се инвестират. Коментарът, че заради данъка богатите ще си преместят спестяванията в Европа, е глупав, защото там също има данък. В Германия е 35%, в САЩ - 33%, в Англия - 25%, в Австрия - 30% и т.н. Пък и освен това средните лихви в ЕС са доста по-ниски. Затова по-крупните суми могат да се инвестират например в земеделие, в туризъм, където дори в кризата има доста добра възвръщаемост.

- Твърдите, че данъкът трябва да стане по-справедлив. Защо обаче печалбите от хазарт и от капиталовия пазар продължават да са необлагаеми?

- Надявам се, че до края на приемането на данъчните закони от парламента всички тези привилегии ще отпаднат. Лихвите по влоговете бяха най-голямата привилегия и затова започнахме от нея. Но и всички други подобни преференции трябва да отпаднат. Между другото, интересно е, че точно социалистическо правителство е предоставило такива преференции по отношение на капитала, защото трудът се облага. В някои държави например имат необлагаем минимум, т.е. дават се привилегии на труда. А у нас социалистическо правителство е дало всичките привилегии на капитала. Ние се стремим да затворим тези дупки.

- Инвестиционната общност веднага ще каже, че подобен данък би съсипал и без това потъналия в сериозна криза капиталов пазар у нас?

- България има най-ниските данъци в целия ЕС. Ние задържахме нивата им в кризата, така че бизнесът има защо поне в данъчната политика да ни е благодарен. Затова не може да казва, че нашият пазар е труден и затова трябва да продължи да се ползва от тази привилегия.

- А какво ще кажете за коментарите, че заради годишната инфлация, която вече достигна средната лихва на банките, с новия данък ще се облагат повторно вложенията на хората?

- Не, това са празни приказки. Този коментар би важал и за доходите за труд, които също се топят от инфлацията.

- Детските влогове ще се облагат ли?

- Все още не са уточнени всички детайли, но идеята е да няма изключения, защото в противен случай много влогове ще станат детски, за да не се плаща данък върху тях.

- Ще има ли проблеми при администрирането на данъка?

- Не. Данъкът ще се администрира от банките, те ще го подават по електронен път на НАП, така че физическите лица няма да бъдат затруднени.

- Кои са най-важните политики, които преследват с бюджет 2013?

- Първо, доходите на големи групи български граждани през пролетта на 2013 г. трябва в реално отношение да са по-високи от тези, които заварихме през юли 2009 г. Тук включваме пенсиите, за които се дават 600 млн. лв. допълнително, заплатите на музейните работници и служителите в библиотеки, читалища и др., заплатите на учителите, на военните. Вече са увеличени заплатите в държавната администрация.

Второто са инвестициите в инфраструктура. Общо 5,5 млрд. лв. отиват в инфраструктурни обекти. Тук увеличението е с малко над 0,5 млрд. лв. В инфраструктурата трябва да се инвестира още поне 10 години, за да постигнем добро ниво. Трето, в инвестиции в образованието отиват над 120 млн. лв. По-голямата част от тях отива за единния разходен стандарт в училища и детски градини. Но 35 млн. лв. са за новата методология от 2010 г., свързана с качеството на обучение на университетите. Това е едно от 10-те най-важни неща, които са успех на това правителство - плащането за качество.

- МВФ и икономистите твърдят, че един от големите проблеми на следващата година ще бъде безработицата. Какви политики предвиждате в това отношение?

- Безработицата наистина е проблем №1. В Европа тя е на рекордно ниво, откакто съществува статистика - близо 26 млн. души са без работа. Тази година за първи път от 2008 г. през лятото в България безработицата не падна чувствително.

Това по принцип става заради сезонната заетост в туризма и земеделието. Но за мен този факт беше изненада. Още през юли поисках справка защо това се случва и още нямам обяснение. Отчасти имаме - една част от българските граждани, които се връщат от чужбина, остават у нас. Има към 15-20 хил. български семейства, които са се върнали от Испания и от Кипър. Това вдига безработицата. Вероятно кризата в някои сектори затваря работни места.

- Работодателите се притесняват, че с повишаването на минималната заплата от 1 януари на 310 лв. ще се увеличи безработицата сред нискоквалифицираните работници. Вярно ли е това?

- В началото на мандата не бях привърженик на минималната работна заплата. Но с времето си промених мнението, защото невинаги съм твърдоглав. Видях, че покрай ниската минимална заплата от 240 лв. се крият доходи, т. е. работодателите плащат доста по-големи истински заплати. Затова за 4 г. сме вдигнали с близо 30% минималната. Така тя вече е около 40% от средната заплата. Според доста анализи това ниво е смислено и не ограничава пазара на труда.

- Отказвате ли се окончателно от идеята за диференцирана работна заплата?

- Това не беше моя идея, аз просто обобщавах предложенията на социалните партньори. Но след като тя излезе в общественото пространство, към нея имаше толкова негативизъм, че никой не посмя да я обсъжда и тя отиде в забвение.

- Откъде ще дойдат увеличените с 1,8 млрд. лв. приходи в бюджет 2013?

- Приходите и разходите са смятани консервативно - при растеж 1,2%. Приходите ще дойдат основно от по-голяма събираемост на ДДС. В последните 3 години сме залагали по-голям ДДС и той се е изпълнявал. През 2013 г. ще имаме повече ДДС и за първи път то ще е повече от това, събрано през 2008 г., която беше най-добрата в световната икономика. Акцизите са съобразени с тенденциите при вноса и износа. От концесии очакваме повече пари, а също и от дивиденди от държавните фирми.

- През декември ще бъдете домакин на среща на 10-те финансови министри от ЕС извън еврозоната. Какво ще обсъждате?

- Наистина съм формален домакин на срещата, която обаче ще се състои в Брюксел, защото е по-евтино, ден преди официалното заседание на Съвета на финансовите министри (ЕКОФИН). Както Еврогрупата на 17-те се събира ден по-рано и тихичко обсъжда различни въпроси, ние отскоро също се събираме. През септември след ЕКОФИН в Кипър някои от нас разбраха, че идеята за банковия съюз е добра, но по начина, по който ЕК я представи в първия си вариант, беше в щета на страните извън еврозоната. Най-общо казано предложението беше такова: "Вие, ако искате влизайте, ако не - недейте, но страните, които влязат в банковия съюз, ще могат да черпят и данъци, и да правят регулации върху вашите банки." Ако това беше прието, нашите банки щяха да бъдат много оцетени. Тогава решихме и ние, 10-те, да се събираме не за да вземаме общо решение, но поне да се информираме едни други и да сме готови. Защото Еврогрупата се събира ден по-рано и на ЕКОФИН вече имат единно мнение, а останалите 10 започваме индивидуално да се изказваме и сме разделени. Затова излезе идеята и ние да се събираме.

- Това не значи ли, че вече Европа е де факто на две скорости?

- В момента, в който се разбра за нашите срещи, няколко държави от еврозоната с различно мнение се присъединиха към нашите позиции, за да не са малцинство. Например 3 дни след последния ЕКОФИН в Никозия Германия излезе с позиция, която е много близка до нашата. С други думи, вече успяхме да променим малко ситуацията в наша полза.

✓ Владимир Каролев: ГЕРБ пак ще управлява. Включително и с данък "лихви"

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1588101>

- Финансовият министър Симеон Дянков се обяви срещу плоския данък и поиска прогресивно подоходно облагане в бъдеще. Против е и допълнителното осигуряване в частните пенсионни фондове, т.нар. втори стълб? На какво се дължи този обрат според вас, г-н Каролев?

- Надявам се, че Дянков се шегува. Въвеждането на плоския данък е най-полезната данъчна реформа, направена в България. А вторият стълб не трябва да се национализира, а трябва да се увеличи вноската в него за сметка на намаляване на вноската в първия стълб. Дефицитът в НОИ ще изчезне, ако постепенно се намалят привилегиите за ранно пенсиониране на военни и полицаи и като се премахнат десетките хиляди фалшиви пенсии.

- Одобрявате ли облагането на печалбите от хазарт и фондовата борса?

- Да, но ако се въведе единен плосък данък, което означава да се премахне данък дивидент (сега има двойно данъчно облагане) и да се намали данъкът за едноличните търговци от 15% на 10%.

- А какъв ще е ефектът от десетъка върху лихвите по депозитите?

- По оценка на финансовия министър, който тръгва от презумпцията, че средните лихви по депозитите са 4% и приходът от този данък ще е 120 млн. лв. Аз мисля, че ще е по-малко, защото при всяко въвеждане на данък върху някакъв актив част от актива бива премествана другаде. Т.е. част от българите ще изтеглят депозитите си и ще ги инвестират в друг актив. Или ще ги изхарчат, защото ще решат, че този данък не им харесва.

По принцип аз съм против всякакво увеличение на данъчното бреме, защото в България се изземат чрез данъци около 38% от всеки лев, който се създава в икономиката, а това е доста високо ниво. Хора с леви разбирания ще ми посочат страни като Франция, където този процент е доста по-висок. Но аз ще им дам за пример Щатите, където той е само 25%. В същото време обаче въвеждането на тези 10% означава да се въведе истински плосък данък върху всякакъв вид доходи, защото сега доходът от спестявания в банка не се облага. Но само да се въведе нов десетък върху депозитите, не мисля, че е правилно. Не отива на партия, прокламираща се за дясна, да въвежда леви мерки, при положение че ние нямаме дългова криза. Страните, които въведоха нови данъци или увеличиха данъците в Западна Европа, са държави, които имат криза на публичните финанси. Ние нямаме. А и един от проблемите при въвеждането на този данък е, че инвестициите ще бъдат по-малко.

- Управляващите твърдят точно обратното - че така ще стимулират повече инвестиции.

- Като се вземе 1/10 от лихвите върху спестяванията на хората, това ще означава по-малко инвестиции. Едно от основните макроикономически уравнения, които се учат още в първи курс по макроикономика, е, че спестяванията са равни на инвестициите. Човек може да инвестира само нещо, което не е излял, т.е. нещо, което е спестил. А един от лошите ефекти на който и да е данък е, че се намаляват инвестициите.

- Реакцията срещу десетъка е много остра, това няма ли да принуди Дянков да отстъпи? Какъв ще е политическият ефект от тази мярка?

- На изборите догодина ГЕРБ ще разчита на едно-единствено нещо, на което разчиташе и преди 4 години - на личната харизма на Бойко Борисов и на нищо друго. Има хора, а те са доста, които, каквото и да направи ГЕРБ, докато Борисов е шеф, ще гласуват за тази партия.

- Да, но социологическите проучвания сочат, че в правителството вече твърдо вярват само 18% ("Алфа рисърч") или 31% (НЦИОМ) от българите, а недоверието към премиера също се топи.

- Това няма особено значение. Ще видите, че на изборите догодина г-н Борисов ще е както на предишните избори - ще прегръща кандидат-депутатите си на всеки плакат, месец преди изборите ще забрави, че е премиер, и ще пътува навсякъде из страната. И ако сега през ден е по телевизията, тогава ще бъде по няколко пъти на ден. Ако аз му бях пиар съветник, щях да му дам същия съвет - защото ГЕРБ е равно на Борисов. Така че не виждам особен риск за ГЕРБ, освен ако не падне много личният рейтинг на Борисов.

- Чухме какви ли не определения за бюджет 2013 г. Партията на Кунева го нарече "Бюджета Виденов", ДСБ - "Будна кома", Мартин Димитров - "Бюджет на хазарта". Кое от тези определения е вярно?

- Нито едно. Първоначалните критики на опозицията по отношение на бюджета са много повърхностни. Според БСП бюджетът бил скучен и в него било ясно колко повече няма, а не какво има. И никой не си дава сметка, че с парите от ЕС, т.е. с доплащанията най-вече за земеделците, разходите на държавата догодина ще са около 31,6 млрд. лв. В най-добрата година преди кризата тези пари бяха около 26 млрд. лв. Междувременно има само 9% инфлация. Абсолютно не е вярно, че бюджетът е постен.

- Вие как бихте го нарекли?

- Бих нарекъл този бюджет доста блажен, защото се вижда колко много пари има. Въпросът е защо така се преразпределят. Не виждам основание да се увеличават парите на силовите министерства. По-добре е не да се увеличат заплатите на военните с 9%, а на учителите, но не с неясните засега до 5%, които може да се окажат и 1%. В здравеопазването въобще не се говори да има увеличение на заплатите, а за културата се чува какво ли не. Погрешно е да се режат лентички. Кому е нужно ЦУМ да става национален исторически музей? Ако в центъра на София един от най-скъпите имоти стане музей, това ще е много интересна сделка между БСП и ГЕРБ. София не е Париж. Т.е. аз виждам как най-големият бюджет в историята на България ще бъде частично изразходван за неприоритетни проекти. Но с позитивен пиар за правителството.

- Ще се зарадват ли хората на повишението на пенсиите?

- Пенсионерите ще получат за първи път от три години увеличение, с което ще бъде компенсирана инфлацията. Освен това у нас най-много гласуват пенсионерите и увеличението има и тази цел. Макар че очакванията не винаги се сбъдват. Най-голямото увеличение на пенсия в България беше в края на мандата на тройната коалиция, когато в рамките на година пенсията бяха увеличени два пъти с по 10%. Но нито НДСВ влезе в парламента, нито БСП си качи рейтинга. Така че в България избори се печелят в зависимост от това дали се харесва лидерът на една партия. Така беше при Иван Костов, при царя и при Бойко Борисов.

- А смисълът от увеличаване на минималната заплата какъв е?

- Макар че няма точни данни, различни проучвания сочат, че на минимална заплата са под 75 000 души при около 2,15 милиона работещи. Би могло да се получат допълнително средства за увеличение на доходите в бюджетната сфера, ако се направят някои болезнени структурни реформи.

- Какви реформи?

- Съкращаване на администрацията по министерства, ведомства, кметства и областни управи, съкращение на военни и на полицаи. Но не на тези, които са по улиците и на мисии в чужбина, а на чантаджиите.

Що се отнася до увеличаване на доходите в частния сектор, всичко зависи от това как ще се възстанови българската икономика. Кое до известна степен е функция от това какво ще стане в ЕС.

Към този бюджет имам две основни критики. Първо, разходната част е много голяма и има неправилно насочване на някои разходи. Второ, не е ясно откъде ще дойдат парите за приходната част, защото аз не съм оптимист, че ще има увеличение на потреблението и на вноса, за да нараснат, както са планирани, приходите от ДДС и акцизи. Бюджетът е доста оптимистичен в приходната част, защото предполага, че 1,8 млрд. лв. допълнителни приходи ще дойдат от ръст на вноса и оттам - от ДДС и акцизи и от ръст на потреблението.

- Колко реалистично е това?

- Самият министър Дянков е реалистичен по отношение на заетостта. Той не предвижда увеличение през следващата година, нито сериозно намаление на безработицата. Единият от начините да има повече потребление е хората без работа да започнат да получават заплати вместо обезщетения. И харчейки, да внасят ДДС и акцизи. Не се очертава обаче през 2013 г. повишаване на заетостта. Втората възможност, с която може да се увеличи потреблението, е ръст на доходите на работещите. В частния сектор обаче не виждам голяма възможност за такъв ръст на макрониво. По-скоро очаквам да продължи оптимизацията на работната сила. А ако има ръст на доходите, той ще бъде за малка част от служителите.

- Очаквате ли ръст на данъците и доходите от чуждестранни инвестиции?

- Чуждите инвеститори влизат във всяка държава по три направления. Първо - на зелено, второ - чрез приватизация, трето - чрез концесиониране.

Когато светът е в криза, малко инвеститори поемат риска да започнат на зелено в чужда държава. А ако погледнете какво предвижда бюджетът като приходи от приватизация и концесиониране, ще видите, че те са най-малките планирани приходи в последните 15 г. Така че ГЕРБ отново показва, че е дясна партия на приказки, докато основните политики са леви. БСП не би трябвало да бъде толкова недоволна, че ГЕРБ ни управлява, защото в някои политики двете партии са като сиамски близнаци.

- Усеща ли се паника в решенията, които взема правителството? Ще предприеме ли то рискован ход за по-драстични реформи преди изборите?

- Нито се усеща паника, нито ще има по-сериозни и болезнени реформи. Ако искаха, щяха да ги направят в началото на мандата си. Убеден съм, че ГЕРБ ще участва в следващото правителство и ще е най-голямата партия в парламента. Вариантът БСП, ДПС и партията на г-жа Меглена Кунева да направят коалиция срещу ГЕРБ е нищожен. Г-жа Кунева добре знае, че основна причина за падане на рейтинга на НДСВ беше коалицията с ДПС, а после и с БСП. Сигурен съм, че тя няма да се коалира с тези партии. Така че ГЕРБ има голям шанс да управлява и през следващите 4 години. Въпросът е с кого ще се коалира. А ГЕРБ за разлика от Кунева би се съюзила с БСП и ДПС, независимо че говорят друго. За какво да се притеснява г-н Борисов, като знае, че от него ще зависи и следващото правителство?

[Вестник 24 часа](#)

✓ С данъка върху лихвите започва мъчителният край на утопиите

<http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=1587491>

Новият данък от 10 на сто върху лихвите е незначителен и очевидно неизбежен, но той предизвика такива Радини вълнения във финансово-утопичната общност, гаче ли иде башибозукът. Причината не е в самия данък, а в края на една утопия, която псевдоинтелигенцията слуша зяпнала вече десетина години.

Някои хора май наистина повярваха, че благодарение на плоския данък от 10 на сто България е открила философския камък и вече е остров на стабилността и благоденствието. Но как така само България бе осенена от тази благодат?

Другите народи да не са по-прости? Сега, когато утопията се разпада пред очите им, те страдат душевно и дори изпадат в гневни състояния. Моят съвет е един - свиквайте. Ако не можете без приказки, четете Братя Грим.

Спомнете ли си, че само преди 1 (една) година Симеон Дянков се опита да забрани новите данъци чрез текст в конституцията? И че беше на косъм от конституционното мнозинство в парламента? Какво написах аз тогава? Че ако този проект мине, само след една година властта ще се види в чудо.

Е, това време дойде и читателят вече знае на чия страна е истината. Данъкът върху лихвата е данък върху доход. Днес той щеше да е забранен от конституцията

и Дянков нямаше да може да го прокара без едно невъзможно конституционно мнозинство в парламента.

Сравнете тогавашните либертариански заклинания с последното интервю на финансовия министър, в което предлага не само данък върху доходите от лихви, но и данък върху финансовите трансакции. И - опази, Боже - връщане на прогресивното облагане в обозримото бъдеще!

Дянков 2012 се оказва върл противник на Дянков 2011. Жалко, че няма как двамата да се срещнат в телевизионен двубой. Свидетели сме на едно салтомортале на идеите, което явно подготвя почвата за изборите догодина. Днес малко хора помнят, че през 2009 г. ГЕРБ обеща да сваля плоския данък на 7 процента. Нищо чудно догодина ГЕРБ да обещае прогресивни данъци, семейно облагане, освобождаване на най-бедните и връщането към всеобщо здравеопазването тип "Семашко". БСП вече взе този завой

на последния си конгрес, нормално е ГЕРБ да последва и дори да изпревари, тъй като в него преобладават отличниците по боевата и политическа подготовка.

Много хора ще кажат, че това е предизборна демагогия. Но защо новата демагогия е диаметрално противоположна на старата демагогия? Защото дойде време за смяна на демагогиите. Приказката свърши, това е положението. За разлика от утопистите из мозъчните тръстове един финансов министър понякога е принуден да види шаечната правда.

Иначе данъкът върху лихвите не е никаква драма. За хората той е незначителен - 10 на сто от 4 на сто. Ако на 1000 лева влог лихвата е 50 лева годишно, удръжката е 2 лева. Все пак, облага се доход, а не потребление или основен капитал.

Съществува във всички държави, освен в България. Какво толкова? Има много по-убийствени данъчни възможности, като например облагане на наследствата и имотите, допълнително вдигане на акцизите върху горивата, забрана на селските казани за ракия и така нататък, и така нататък. Трябва да благодарим на Божията благодат, че след 4 г. криза ГЕРБ още пипа боязливо и не се решава да обърне дебелия край на данъчната тояга.

Разбира се, на родните анархокапиталисти винаги им се привиждат огромни неизползвани резерви, скрити на босия в опинците - става дума за "сивия сектор", който според едни е 20 на сто, според други е 40 на сто, а за мургавите наши братя е 100 на сто от икономиката. Според идеолозите от Института по пазарна икономика, стига само ГЕРБ да каптира циганската икономика и бюджетът ще цъфне и ще върже. Как обаче ще стане това на практика? Може би трябва да сложим касови апарати на боклуджийските кофи? След като дори Сталин, Брежнев и Тодор Живков не успяха да премахнат сивия сектор, как ще го направи Бойко Борисов?

Сивият сектор е нормално и дори необходимо явление в "дуалистична икономика", каквато е българската. Когато официалната икономика изхвърли част от народа от своя подслон, той се спасява в сивата колиба, къде да отиде? Това е много разработена тема в различните теории на развитието, но кой ти чете? Българският либертарианец от ИПИ работи

с наръчника на активиста, който му се изпраща от института "Катон" в САЩ. Сценарият винаги е един и същ - докарай народа до просешка тояга, а като започнат бунтове - обвини комунистите и ДС.

Бившият министър Трайчо Трайков, който си беше лобист на ЕВН, но очевидно не бе лишен от познания и всекидневен разум, изрече една проста житейска истина - "По -добре сива икономика, отколкото никаква". И веднага десните утописти го наскочиха, все едно че Бога е разпнал. Истината у нас не се прощава, дори когато я казва свой човек. Най-големият и най-достъпен резерв на българския бюджет тук и сега е в съвсем друга посока - става дума за данъка върху финансовите трансакции, който все по-често се предлага и в ЕС, и в ООН, а десетки държави вече го въведоха. Точно за България той е най-необходим и най-неизбежен.

Това е така, защото на планетата няма по-източвана държава от България. Дори африканските народи не са били толкова източвани при колониализма. Няма друга държава, в която 80 на сто от банковата система да е чужда, всички природни богатства и естествени монополи да са в чужди ръце, както и търговията на едро, водата, електроразпределението и така нататък, и така нататък, та дори и безалкохолните напитки. Където има някакъв финансов поток, все е каптиран от чужда компания.

Вместо trickle-down, както гласи утопията на пазарниците, в България, се наблюдава trickle-out (вместо просмукване надолу, просмукване навън). Цялата добавена стойност в българската икономика емигрира. Един данък върху това изтичане може би най-добре ще закърпи бюджета, без да дере още една кожа от българското население.

Тази мярка, която някои не съвсем коректно наричат "данък на Тобин", ще ограничи и най-рисковите финансови спекулации, при които играчите правят залози като в казино. Това е особено важно за България, тъй като според теорията и практиката всички валутни бордове завършват със спекулативна атака.

Видяхме как действа тази атака през 1996 и 1997 г., но така и не разбрахме, че това не е вражеска конспирация. В момента, в който резервът се свие достатъчно, компютрите на големите хедж фондове ще светнат и те ще започнат да залагат срещу българската валута със скорост милион операции в секунда. Тези спекули са напълно автоматизирани и се ръководят от програми, писани от нобелови лауреати по математика.

И единственото, което може да ограничи щетите, е именно "данъкът Тобин". При спекулативните атаки не се залага лев за лев. Там срещу 1 лев налични пари се залагат най-малкото 10 лева на кредит, така че рискът е десетократен. В такъв случай 1 процент данък върху трансакцията се превръща в 10 процента спрямо реалните пари. Тогава скоростните операции "на марж" стават неизгодни.

Данъкът върху трансакциите в различни форми и периоди се прилага в Белгия, Финландия, Франция, Швейцария, Гърция, Япония, Индия, Перу, Сингапур, Полша, Швеция и редица други държави. Ако не беше яростната съпротива на Великобритания ЕС досега да го е наложил. А Великобритания се съпротивлява, тъй като тя е главното седалище на хедж фондовете. Напоследък дори възникна идея ООН да наложи подобен данък на целия свят, а с приходите да помага на гладуващите народи.

В крайна сметка и данъкът върху трансакциите, и прогресивното облагане ще се върнат в България. Щом дори един върл неолиберал като Дянков го признава, значи е неизбежно. Трагедията е, че у нас първо идва катастрофата, а едва след това - поумняването. Винаги след дъжд качулка.

Ако Дянков и мислителите от ИПИ бяха истински макроикономисти, щеше да им е ясно, че плоският данък бе въведен в най-неподходящия възможен момент - в навечерието на кризата. Не може да си макроикономист, ако не разбираш как действат при криза мултипликаторите и акселераторите, тези конници на апокалипсиса, които умножават и най-малкия спад на потреблението десетократно и стократно. Кризата трябва да се спре още преди да е засмукала икономиката във водовъртежа. Закъснението бе фатално.

И най-мощната спирачка на кризата е именно прогресивното облагане. Българският политик махна спирачките на колата точно преди тя да се засили по нанадолнището, и се кани да ги сложи обратно чак след катастрофата. Естествено, той никога няма да си признае грешката. Днес и Станишев, и Дянков твърдят, че въвеждането на плоския данък през 2008 г. е било много правилно, но вече приближавало времето той да се отмени.

Но какво ни гарантира, че ако икономиката се пооправи, те няма пак да го върнат и пак да вкарат икономиката в спирала? Нищо. Хората са си същите, идеите и интересите им пак са си същите. Значи България има нужда от нови хора и нови идеи.